

Spis treści

Wstęp	XI
Wykaz skrótów	XIX
Wykaz literatury	XXVII
Rozdział I. Rys prawno-porównawczy	1
§ 1. Podstawy odpowiedzialności z tytułu szkód wyrządzonych legalnym działaniem władzy publicznej w prawie niemieckim...	1
I. Systematyka zasad odpowiedzialności odszkodowawczej władzy publicznej w prawie niemieckim	1
II. Odpowiedzialność z tytułu szkód wyrządzonych działaniami legalnymi - uwagi ogólne	8
III. Roszczenia z tytułu szkód powstałych na skutek zgodnych z prawem ingerencji w sferę prawa własności	9
IV. Roszczenia odszkodowawcze z tytułu ofiary poniesionej dla dobra publicznego (<i>Aufopferungsanspruch</i>)	19
V. Roszczenia o zabezpieczenie stanu wynikającego z ustaleń planu publicznoprawnego (<i>Plangewährleistung</i>)	21
VI. Podsumowanie	25
§ 2. Odpowiedzialność za szkody wyrządzone legalnym działaniem władzy publicznej we Francji	25
I. Ogólne zasady odpowiedzialności odszkodowawczej władzy publicznej w prawie francuskim	25
II. Odpowiedzialność odszkodowawcza władzy publicznej za działania legalne	30
III. Podsumowanie	38
§ 3. Zasady odpowiedzialności odszkodowawczej władzy publicznej za szkody wyrządzone działaniem legalnym w innych wybranych państwach	39
I. Hiszpania	39
II. Włochy	41
III. Szwajcaria	43
IV. Podsumowanie	44
§ 4. Odpowiedzialność za szkody wyrządzone legalnym działaniem władzy publicznej w prawie wspólnotowym	45

I. Uwagi ogólne	45
II. Poglądy literatury na temat odpowiedzialności WE za szkody wyrządzone legalnymi działaniami jej organów	51
III. Odpowiedzialność WE za szkody wyrządzone legalnymi działaniami jej organów w orzecznictwie sądów wspólnotowych	68
IV. Przesłanki odpowiedzialności WE za szkody wyrządzone legalnymi działaniami jej organów	74
V. Podsumowanie	83
§ 5. Podstawy odpowiedzialności z tytułu szkód wyrządzonych legalnym działaniem władzy publicznej w aktach prawa międzynarodowego, których RP jest sygnatariuszem.....	86
I. Uwagi ogólne	86
II. Europejska Konwencja Praw Człowieka	88
1. Podstawy normatywne	88
2. Zakres przedmiotowy ochrony	89
3. Zakres podmiotowy	91
4. Standardy prawne dotyczące wyłączenia na gruncie EKPC	92
5. Regulacje wyznaczające treść i zakres prawa własności	99
6. Podsumowanie	100
III. Rekomendacja Rady Europy w sprawie odpowiedzialności władzy publicznej	103
1. Uwagi ogólne	103
2. Zakres przedmiotowy	105
3. Zakres podmiotowy	109
4. Standardy Rekomendacji RE w zakresie reguł proceduralnych	110
5. Zasady odpowiedzialności odszkodowawczej władzy publicznej za skutki działań legalnych w świetle Rekomendacji RE	112
6. Podsumowanie	114
Rozdział II. Konstytucyjne podstawy odpowiedzialności odszkodowawczej z tytułu szkód wyrządzonych legalnym działaniem władzy publicznej	117
§ 1. Uwagi ogólne	117
§ 2. Zasada ochrony własności	121
I. Normatywne podstawy zasady ochrony własności w Konstytucji RP z 1997 r.	121
II. Konstytucyjne pojęcie własności	123
III. Zakres podmiotowy konstytucyjnej zasady ochrony własności	128

IV. Ograniczenia prawa własności w świetle przepisów Konstytucji RP	129
V. Konstrukcja wywłaszczenia na gruncie Konstytucji RP	141
§ 3. Zasada równości wobec ciężarów publicznych	171
I. Uwagi ogólne	171
II. Zasada równości <i>in genere</i>	171
III. Zasada sprawiedliwości społecznej	178
IV. Zasada równości wobec ciężarów publicznych na gruncie Konstytucji RP z 1997 r.	180
§ 4. Inne zasady konstytucyjne	185
§ 5. Publiczne prawo podmiotowe do odszkodowania z tytułu szkód wyrządzonych legalnym działaniem władzy publicznej <i>de lege lata</i> i <i>de lege ferenda</i>	190
I. Uwagi terminologiczne – pojęcie publicznego prawa podmiotowego	190
II. Konstrukcja publicznego prawa podmiotowego do odszkodowania z tytułu szkód wyrządzonych legalnym działaniem władzy publicznej <i>de lege lata</i>	194
III. Wnioski <i>de lege ferenda</i>	198
IV. Podsumowanie	203
Rozdział III. Przesłanki powstania odpowiedzialności	205
§ 1. Uwagi ogólne	205
§ 2. Zakres przedmiotowy – rodzaje uszczerbków objętych obowiązkiem odszkodowawczym	206
I. Uwagi ogólne	206
II. Zakres uszczerbków objętych odszkodowaniem	209
1. Wywłaszczenie prawa i ingerencje władcze o skutku identycznym z wywłaszczeniem	209
2. Wywłaszczenie czasowe	234
3. Ingerencje w postaci ustanowienia służebności publicznoprawnej	236
4. Ingerencje w postaci ograniczeń sposobów korzystania z nieruchomości	239
5. Ingerencje skutkujące zmniejszeniem wartości nieruchomości – bez ograniczania uprawnień właścicielskich	247
6. Pozbawienie uprawnień wynikających z decyzji administracyjnej	248
7. Wyrządzenie szkody na osobie w związku z wykonywaniem zadań administracji publicznej	250
8. Nałożenie obowiązku prowadzenia określonej działalności lub świadczeń osobistych i rzeczowych w interesie publicznym	253

9. Ograniczenia praw i wolności człowieka i obywatela w związku z wprowadzeniem stanów nadzwyczajnych	256
10. Przypadki szczególne	257
§ 3. Ocena zdarzenia wywołującego szkodę	259
I. Uwagi ogólne	259
II. Wywłaszczenie prawa i ingerencje władcze o skutku identycznym z wywłaszczeniem	261
III. Wywłaszczenie czasowe	277
IV. Ingerencje w postaci ustanowienia służebności publicznoprawnej	281
V. Ingerencje w postaci ograniczeń sposobów korzystania z nieruchomości	285
VI. Pozbawienie uprawnień wynikających z decyzji administracyjnej	293
VII. Wyrządzenie szkody na osobie w związku z wykonywaniem zadań administracji publicznej	297
VIII. Nałożenie obowiązku prowadzenia określonej działalności lub świadczeń osobistych i rzeczowych w interesie publicznym	300
IX. Ograniczenia praw i wolności człowieka i obywatela w związku z wprowadzeniem stanów nadzwyczajnych	302
§ 4. Rola związku przyczynowo-skutkowego	308
I. Uwagi terminologiczne	308
II. Funkcje związku przyczynowo-skutkowego w reżimie odpowiedzialności za szkody wyrządzone legalnym działaniem administracji publicznej	309
III. Problem przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody	314
IV. Podsumowanie	318
Rozdział IV. Dochodzenie roszczeń odszkodowawczych	319
§ 1. Zakres podmiotowy	319
I. Uwagi ogólne	319
II. Podmioty uprawnione do uzyskania odszkodowania	322
III. Podmioty zobowiązane do odszkodowania	329
IV. Wskazanie podmiotu zobowiązanego w sytuacji przekazywania zadań pomiędzy podmiotami administracji publicznej	336
§ 2. Zakres odszkodowania	348
I. Uwagi ogólne	348
II. Wywłaszczenie i ingerencje o skutku identycznym z wywłaszczeniem	352
III. Zakres odszkodowania w przypadku pozostałych form ingerencji	360

§ 3. Forma rekompensaty	370
I. Uwagi ogólne	370
II. Analiza ogólna form naprawienia szkody w ramach reżimu odpowiedzialności za działania legalne	373
1. Rekompensata pieniężna	373
2. Restytucja naturalna	385
3. Nieruchomość zamienna	387
4. Roszczenie o wykup nieruchomości	393
III. Formy naprawienia szkody w poszczególnych grupach władczych ingerencji	398
§ 4. Droga dochodzenia roszczeń	408
I. Uwagi ogólne	408
II. Tryby dochodzenia roszczeń	410
1. Tryb mieszany	410
2. Tryb administracyjny	427
3. Tryb sądowy	431
4. Przypadki szczególne	434
§ 5. Przedawnienie roszczeń	436
§ 6. Charakter prawny odpowiedzialności	442
I. Uwagi ogólne	442
II. Rys historyczny	442
III. Poglądy współczesne - zwolennicy administracyjno- prawnego charakteru odpowiedzialności	445
IV. Poglądy zwolenników koncepcji cywilnoprawnego charakteru odpowiedzialności	450
V. Stanowisko orzecznictwa	458
VI. Ocena własna	459
VII. Podsumowanie	463
Zakończenie	465
Indeks rzeczowy	471